

KANDIDATNUMMER 3075

Sidetall _____ av _____

Husk å skrive kandidatnummer og sidetall på hver side av besvarelsen!

ISSN 0130

Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III

Skriftlig eksamen

4 timer

Den internasjonale sommerskole

Universitetet i Oslo
2014

I. Lytteprøve**Spørsmål. Svar med hele setninger. Skriv svarene på dette arket.**1. Hvilke to betydninger har ordet *sápmi*?Ordet *sápmi* har ~~en~~ følgende to betydninger. Den viser den geografiske bosetning - og etniske folkegruppe samene

2. Hva er Nordkalotten?

Nordkalotten betyr den delen Samene bo i: Norge, Sverige, Finland og Russland.

3. Hvilke faktorer kan en same basere sin identitet på?

en same kan basere sin identitet på sin genetiske avstamning, ~~no~~ sin morsmål og sin personlige ønske4. Hvordan fungerte *siida*-systemet som grunnlag for å organisere det tradisjonelle samiske samfunnet?*Siida* systemet var en ~~lag~~ ^{lag} ~~ammangstragjager~~ jakt lag som bosette seg på samme sted og flyttet rundt.

5. Hva var årsaken til at samene aldri greide å mobilisere noen særlig motstand mot koloniseringen av territoriene deres?

De bodde veldig spredt og klarte ikke å mobilisere alle sammen.

6. Nevn to eksempler på hvordan forvaltningspolitikken overfor samene ble praktisert.

Samene ~~ikke~~ bare lærte norsk på skole og jordbruk kunne bare selges til norske.

7. Hva står det i paragraf 110a i Grunnloven?

Det er en ^{hverdags} ~~samen~~ paragraf som viser ^{norsk forhold} ~~forholdene~~ mot samene. I paragrafen står det om språk, kultur og samfunts-
liv

8. Hvilken oppgave har Nordisk sameråd?

Det er en samarbeidsorgan for samene i de nordiske land9. Hvilken funksjon hadde *noaiden* i det gamle samiske samfunnet?Det er samens religiøse bevegelse som viser hvordan samene har forbindelse med Gud.

av samene

10. Hvem var Lars Levi Læstadius?

Han var en prest som ~~hadde stor innflytelse på sameske samfunnet~~ hadde stor innflytelse på sameske samfunnet med sin religiøse bevegelse religiøse

II: Tekst med oppgaver

Tiåret som teller

(Aftenposten, 15.9.2013)

Populærkulturen vil ha oss til å dyrke ungdomstiden til vi er langt oppi trettiårene. Det kan være en tabbe.

- Ah, tjueårene.

BI-studenten Junaid Khan (26) smaker fornøyd på ordet.

- Jeg kaller det "det gylne tiår". Man tror man kan få til hva som helst, alle drømmer skal gå i oppfyllelse.

Avgjørende

Tjueårene er den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet. Vi tar mer enn 80 prosent av våre mest betydningsfulle beslutninger før vi fyller 35, ifølge den amerikanske psykologen, professoren og forfatteren Meg Jay.

I sin bok *The defining decade: Why your twenties matter* uttrykker hun bekymring over at dagens unge roter bort tjueårene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjueårene.

Finne seg selv

Ord som *kidults* og *twixters* oppsto i USA på midten av 2000-tallet for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tjue- og trettiårene. Mange av dem aner ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med. De lurer på om de skal bli fotografer, advokater eller partyarrangører.

- Denne usikkerheten gjør dem bekymret. De blir forsørget av foreldrene, er uten forpliktelser, gjerne universitetsutdannet, men har i beste fall en lavtlønnet jobb, sier Jay.

- I dag handler "ung voksen"-perioden om sosiale forandringer: Flytte hjemmefra, etablere seg i egen bolig, fullføre utdanning, etablere seg på arbeidsmarkedet og utforske kjærlighetslivet. Økt individualisering gir økte valgmuligheter, men også økt ansvar for eget livsløp, sier NOVA-forskeren Christer Hyggen.

- Jeg mener det er viktig at vi ikke bare fordømmer dem som "umodne voksne", men anerkjenner at de er i en fase som er viktig, sier Hyggen.

Også psykolog Meg Jay mener medier og populærkultur må slutte å bruke uttrykk som kidults og twixters fordi det bidrar til banalisering. Hvis man ikke får gjort nok i tjueårene, blir det desto mer som må realiseres i trettiårene.

Store forventninger

- Det er ikke de unges skyld at de i dag har for store forventninger til hva livet skal by på, hevder trendforsker og sosialantropolog Gunn Helen Øye.
- Alle generasjoner har et handlingsmønster som speiler samfunnet de lever i. Denne generasjonen er blitt sånn på grunn av noe.

Hun kaller dem «fordi-generasjonen»: De unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en. De er vokst opp med støttende foreldre og er blitt sosialisert inn i samfunnsgrupper som dyrker dyktighet. Det blir dermed tydelige ytterpunkter, med de flinke som lykkes i alt på ene siden, og de som faller helt utenfor på den andre.

For sin egen skyld

Junaid Khan (26) sluttet på studiene på BI i Nydalen for noen år siden, men er tilbake på skolebenken etter å ha tenkt seg grundig om.

- Jeg testet arbeidslivet i noen år, men til slutt innså jeg det selv: Utdanning er viktig. Og når du selv innser det, at du gjør det for din egen og ikke for noen andres skyld, da er du blitt voksen, sier Khan.

- Jeg tror vi sier at du kan kalle meg en ung mann, ikke voksen.

A. Spørsmål til teksten «Tiåret som teller».

1. Hvorfor er forfatteren Meg Jay bekymret for dagens unge?

Meg Jay hevder at dagens unge roter bort for mye tid i tjueårene. Hun påpeker at de tror de har nok tid for å tenke hva de vil.

2. Hva er det som karakteriserer gruppen kidults/twixters?

Det er en ny og raskt voksende gruppe av unge som ikke har peiling på hva de vil gjøre eller hvordan de vil leve livet sitt.

3. Hva mener Gunn Helen Øye når hun kaller unge i dag "fordi-generasjonen"?

Hun mener at dagens ungdommer bare kan gjøre det som står på CV-en

4. Hvorfor bestemte Junaid Khan seg for å gå tilbake til studiene?

Han hadde testet ut arbeidslivet, men innså

det selv at utdanning er viktig

B. Fullfør setningene (så de gir samme mening som i teksten).

1. "Det gyldne tiår" er det B1-studenten Junaid Khan kaller tjueårene
2. Den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet er i tjueårene
3. På midten av 2000-tallet oppsto ord som kidults og twixters i USA
4. Økte valgmuligheter er en konsekvens av økt individualisering, men også gir økt ansvar for eget livsløp
5. Hvis man får gjort nok i tjueårene, trenger man ikke å realisere så mye i trettiårene

C. Alternative uttryksformer

1. A. De blir forsørget av foreldrene sine.
B. Det er foreldrene som forsørger den
2. A. Noen samfunnsgrupper dyrker dyktighet.
B. I noen samfunnsgrupper blir dyktighet dyrket
3. A. Denne usikkerheten gjør dem bekymret.
B. De blir bekymret av den usikkerheten
4. A. «Det er ikke de unges skyld at de har for store forventninger,» hevder Gunn Helen Øye.
B. Gunn Helen Øye hevder at det ikke er de unges skyld at de har for store forventninger
5. A. Junaid Khan er tilbake på skolebenken.
B. Junaid Khan har omtenkt seg og er tilbake på skolebenken

D. Verb.**Sett inn riktig form av verbet.**

- å finne Noen dager etter at Whitney Houston ble funnet død,
- å spille ble en av sangene hennes spilt på
- å spille flere radiostasjoner. Den sangen man spilte på den tiden, var "The greatest love of all". Innholdet i teksten er enkelt:
- å oppleve Den største kjærligheten du vil kunne oppleve, er kjærligheten til deg selv. Forfatteren Jean M.
- å utgi Twenge utga i april 2006 boka *Generation Me*,
- å få og filosofien hennes har fått samme navn som boka i løpet av årene som har gått.
- å handle Jean M. Twenge lot boka handle om de som
- å føde fødde på 70-, 80- og 90-tallet. Boka dreide
- å oppleve seg om mennesker som aldri tidligere har opplevd
- å fortelle en krig, og boka forteller at de var unike, at alt de
- å gjøre gjorde var viktig og riktig. For noen måneder
- å lese siden var det mulig å lese en rørende
- å fortelle artikkel i en avis der en ung journalist fortalte historien om sin døde mor. Fra å være morsom og levende
- å forvandle seg har moren forvandlet seg
- å forsvinne til å bli en dypt deprimert kvinne, og til slutt forsvant hun inn i elsk-deg-selv-bøkene. Hun er en av mange. Vi
- å realisere seg realiserer oss selv nå for tiden, vi
- å forvente forventer hele tiden å få en jobb som
- å betale er godt betalt, slik at det er

3075

å kjøpe mulig for oss å kjøpe et stort hus i Ullevål Hageby.
 å by Men hva er lykke, og hva har livet bydd på til
 å bli syvende og sist? Møtet med virkeligheten ble
 å være brutalt for *Generation Me*, for kanskje vi ikke er så
 å mene unike likevel? Hva ville Whitney Houston mene
 å leve om alt dette, hvis hun hadde levd.

E. Setningsbinding

Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølgen av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.

De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

(fordi) Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene fordi de unge ofte har store forventninger til hvordan livet skal bli.
 (så) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli, så mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.
 (derfor) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. Derfor kan mange av dagens tjuetåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene
 (for) Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene, for de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.
 (av den grunn) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli av den grunn kan mange av dagens tjuetåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene.

F. Sett inn adjektivet og substantivet i riktig form i setningene.

viktig – periode

Til slutt leste vi om noen viktige perioder i verdenshistorien.

Tjue- og trettiårene er en av viktigste periodene i livet.

Hvilken periode synes du er viktigere enn barndommen?

Jeg mener at ungdomstiden er den aller viktigste perioden i livet.

Hva skal du gjøre i denne viktige perioden?

G. Lukeøvelse

Fyll inn de åpne lukene med ett ord i hver.

Ventelister for kortreist, økologisk mat

Aftenposten, 14. juli 2014

Det er store ventelister for å abonnere på kortreist mat i Oslo.

Oslo Kooperativ har 777 medlemmer som kan bestille ferdige grønnsaksposer og flere

enn 1000 Oslo-borgere står på venteliste for å bli medlem.

– Vi merker at dette er noe folk vil ha, sier Mads Pålsrud, styremedlem.

- Går rett inn i «tidsånden»

Fra oppstarten i fjor vår er ventelistene bare blitt lengre og lengre.

– Moteriktig, sunt, bærekraftig, etisk riktig - kortreist mat er et positivt ladet tema på

mange måter. Det går rett inn i «tidsånden». Jeg tror vi kommer til å se mer og

mer av denne typen tilbud av kortreist mat, sier Annechen Bugge, som forsker på

nordmenns spisevaner på SIFO. Hun hevder at man ser en økende interesse i

samfunnet for alle aktiviteter som er knyttet til mat, og særlig knyttet til det lokale og

kortreiste.

- Vil ha mat med historie

Det vi ser, er en økende opptatthet av sunnhet og helse. _____ flere ønsker et råvarebasert kosthold, og forbrukerne legger vekt på å lage mat fra bunnen av. Folk ønsker mat med en historie. Mange vil gjerne kunne produsere maten i stor grad selv. Man vil tilbake til noe friskt og naturlig, og vi ser at mange forbrukere liker å kjøpe norsk og kortreist.

- En selvfølge

Hanna Halpren, daglig leder på Restaurantakademien i Stockholm, sier at trenden er global. Hun tror at økologisk og kortreist mat etter hvert vil bli en selvfølge.

– Det vi ser, er at vi mennesker ikke kjenner er helt trygge. Vi vil tilbake til den gamle, fine verden, men på en moderne måte. Neste uke vil Kooperativet ta opp 500 nye medlemmer. Dermed halveres ventelisten. Mange har ventet i nesten ett år, sier Helene Austevoll, styremedlem i Oslo Kooperativ. Man får et helt annet forhold til å bruke maten når man vet hvor den kommer fra.

Trenger mer plass

Det finnes flere av abonnementsordninger for frukt og grønt i Oslo. Kooperativet skiller seg ut ved at de er drevet på dugnad. Her må medlemmene selv bidra, enten ved å pakke poser eller med å drifte organisasjonen. De kaller seg et «arbeidsfellesskap». Nå ønsker de å starte lokale kooperativer rund omkring i Oslo, og er allerede på utkikk etter nye lokaler på Tøyen. Flere andre byer er interessert i å følge etter.

- Det har virkelig tatt seg opp de siste årene. Det er en direkte link gjennom mellom ~~gjennom~~ bonden og forbrukeren som jeg tror mange setter pris på, sier Pålsrud.

Do not write
in this space

Den evige jakten på lykken

Jeg tror alle vil ha og leve det gode liv, men vi er alle forskjellige så for hver av oss betyr "det gode liv" eller ~~happily ever after~~ å være lykkelig noe annet.

Det gode liv for meg

Jeg håper at jeg en dag kan realisere min drøm. Jeg ønsker å bo i en økologiskby hvor alle bor i harmoni med naturen. Hvor vi følger naturens "lov" med respekt for hverandre og naturen. Hvor bruk av olje er redusert til et minimum. Husene kan bli bygget av jord og med mannkraft, ikke ~~med~~ i fabrikker. Hvor vi bruker permakulturprinsipper for å dyrke vår egen mat. Hvor barna kan leke og lære i ferd og ro. Hvor vi ta vare på hverandre og våre eldre. Hvor vi har ~~en~~ vårt eget penger system i tillegg til det offentlige. Hvor vi er selvforsynt og ikke avhengig av myndighetene eller andre bedrifter. Her kan vi ha en stor felleskjøkkenet og felles lagringsplasser for tingene våre, slik at vi ikke trenger å kjøpe alt for hver eneste familie. Hvis jeg kan bo og leve i en sann samfunn, da lever jeg det gode liv og da er jeg lykkelig.

Hva går feil i dag?

Jeg mener at pengene har fått et for viktig rolle i samfunnet vårt. Alle må tjene så mye penger som mulig på godt og vondt. Mange er svært opplatt av jobben sin og dermed glemmer

Do not write
in this space

sine verdier. Vi tror at vi kan kjøpe ~~ett~~ lykken, men isteden utnytter vi hverandre på vei. Mange holder for mye baller i lufta og blir utbrent eller deprimert. For Pengene er ikke alt og vi kan ikke kjøpe lykken. ~~At~~ Det finnes fortsatt urbefolkninger ^{grupper} som er veldig lykkelige. ^{De} eneste de har er en telt og hverandre. Eneste de gjør er å lete etter mat for i dag og det som kommer i morgen, kommer i morgen.

Hvordan kan lykken oppnås.

Jeg tror vi må tenke vekk fra pengene og globalisering. ~~tenk~~ Vi ^{kan} tenke mer lokalt. Vi må komme til vår innerste og lete etter hva våre interesser er. Hva kan vi gjøre slik at vi har det bra, men at også naboene også ha det bra. Når vi kommer nærmere til naturen kommer vi nærmere til hverandre. Hvis vi er opptatt av å være lykkelig sammen, er jeg sikkert på at vi også finner en løsning for mange av våre store problemer.